

CONTOS DA CRUÑA

A TORRE COSTA RICA

Se chegas á cima, ao cumio máis alto, e que podes seguir subindo, como din nas artes marciais “os”. Pero se queres que sexa un feito real e non metafórico, quizáis poidas subir á Torre Costa Rica. Desde o café Dársena ólla-se. A cidade iluminada é fermosa. Na noite, desde ese punto, tamén se poden ver avións chegando a Alvedro coa súa cor vermella. O café está delicioso e a terraza é moi confortábel, con vistas. Vistas ao ceo, ao mar, á arquitectura urbana. Ti cantas “viva lugo, viva cruña, viva ourense e pontevedra”. E desde aí como está enfronte, lémbrome do meu avó Pepe Vázquez que traballaba ata que morreu no Real Club Náutico. Gústa-me o apelido Pan pero tamén o Vázquez, se cadra “moi coruñés”. Oxalá cheguemos á cima das nosas posibilidades existenciais, que saibamos desenvolvernos plenamente no plano material e espiritual. Elevarnos, ver como as aguias desde arriba. Planear no ceo. Ollar con perspectiva.

PRAZA DO HUMOR

Puxeron unha, logo outra; así ata cinco. Todas da mesma cor cemento para que non se poidan romper, así tan facilmente. A de Álvaro Cunqueiro téñ un espazo para sentarse a carón. Alí fumei un cigarro esperando que non me vera un axente. Mentres tanto ti estabas tomando unha auga sen gas, fría. Fumando pensaba en Merlín e Familia, no libro sobre a raíña Xenebra...Os ciclos artúricos son moi do meu interés. Esa figura feminina apaixóame. Casada co rei, namorou dun cabaleiro nunha travesía, nunha viaxe. Languedoc. Todos podemos namorar no momento menos pensado. Non sei de quen estaba namorado Cunqueiro, terei que pesquisar.Xa case rematando o pitillo aparecen dous turistas, un home e unha muller que fan fotos na praza. Escoítase o ruído da auga da fonte. Ti segues a beber a auga, calado. Érgo-me do banco e vou cara a mesa. Tomo o refresco, en silencio, e marchamos.

BASQUIAT

Ver un Basquiat, sen saber que o vas ver, provoca unha sorpresa que se mantén no tempo. Esa alegría, penso que perdurará sempre. Arte e vida. Es unha prolongación do que facemos, es un anaco da existencia universal. E foi desde arriba do museo, mirando cara abaixo, onde aparece esa máscara con cores negras e vermellas, como as do anarquismo tradicional, porque o anarquismo xa é tradición. Esa pintura é un expoñente do expresionismo abstracto na era dos grafitis. Adoro Franza e os seus cidadáns. Tamén a Basquiat. O de seguridade olla ao conxunto, ao interior da Fundación Barrié de la Maza, nos Cantóns. Sempre me cautivaron as figuras dos profesionais da seguridade. De pé, paseando e custodiando as obras. A figura representada no lenzo con acrílico, remíte-me inexorabelmente á arte africana. Jean Rouch. Un tremendo cineasta e antropólogo. Miremos cara eles.

ESCALEIRAS DE SAN NICOLÁS

Sentarse nunhas escaleiras debe ser a cousa máis cool do mundo. Si, é-o. Pódoo afirmar. Vendo á xente pasar, como Vinicius cantando A garota de Ipanema, entendemos do funcionamento social dos individuos. Individuos tamén excluídos, como o que nos pediu unhas moedas. Atrás está a igrexa de san Nicolás, unha das moitas da cidade vella. A pedra téñ un encanto por agochar segredos e misterios. Alí residen todas as palabras de amor que nas rúas foron pronunciadas. E os restos do cristianismo tamén perduran, na época dos non-crentes. O ateísmo, sendo sagradas as existencias, exemplifica esa idea que proclaman os situacionistas: facer da vida unha obra de arte. Axudar ao próximo. Vivir de forma elegante.

PRAZA DE MARÍA PITA

1589. A batalla de María Pita. Só un século despois do final da Idade Media. Os ingleses querendo conquistar A Coruña. Ti fálas-me dos premios do festival de Cannes ao longo da súa historia e eu vexo turistas pasar. Seguramente procedan dalgún cruceiro. As viaxes polo mar. Ao igual que os ingleses contra os que loitou Pita. Coñezo da facultade de Comunicación Audiovisual na USC, a Tamar Pita. Un rapaz memorábel. Con virtude e esforzo conséguese todo na vida. A motivación debe ser consustancial a calquera tarefa humana. Loitar pola vida. Filmes que son fitas no país ond ese coida delicadamente o cinema. Cinema e amor.

CAFÉ MARFIL

Xogar ao parchís no Marfil, ha de ser unha das cousas máis coruñesas que se poidan facer. Vello, mozo... tanto tén. Nese café traballou antes de ser reformado Borxa Vilas. Lembro unha noite de Antroido na que ía eu cun vestido vermello longo e unha cazadora de pelo artificial, e os seus colegas me preguntaban se ía disfrazada. Claro que non! Ti gañáchesme ao parchís. Todos queremos ganar pero as veces é mellor perder. E o tempo pon todo nos eu lugar. Só fai falta perseverancia, combinado cun deixar fluír a vida. Ese é o xogo. Esa combinación. Non forzar ao destino. Acompaña-lo. Mima-lo. Pero transforma-lo se é preciso. Os musulmáns non cren no mal nin no demo; este é considerado un trasno, nada máis.

CAFÉ UNIVERSAL

Levar libros pola cidade é algo habitual. Le-los en mesas ao aire libre. As mulleres cineastas no foco. Os nosos puntos de vista. Gravar-nos por e para nós. Miradas non alleas. Un domingo pola tarde. O batería de sra.sr.sra. Apareciu pola terraza. Lembro o video que fixemos en Arteixo...non foi publicado. Hai imaxes que son tesouros e non deben ser mostrados. Ti pediches algo de comer para a merenda. Eu seguía a ler e escribir preguntas. Estaba comezando o outono e non facía frío. Levaba unha camisa moi ampla de cadros verdes e marróns. Adoro as camisas de cadros, como o meu pai Manuel Pan.

ronsel pan